

Epilepsi etter hodeskader

Christensen J, Pedersen MG, Pedersen CB, Sidenius P, Olsen J, Vestergaard M
Long-term risk of epilepsy after traumatic brain injury in children and young adults: a population-based cohort study
Lancet 2009; 373: 1105-10

Hensikt: Å undersøke forekomsten av epilepsi hos pasienter med hodeskader i forhold til latenstid, alder, traumets alvorlighetsgrad og epilepsi i familien.

Metode: Det ble tatt utgangspunkt i de danske diagnoseregistrene, og det ble utført korrelasjoner mellom epilepsidiagnosene (G 40, 41) og lett hodeskade (S 06.0), alvorlig hodeskade (S 06.1-9) og kraniefraktur (S 02.0-1, S02.7, S02.9) hos pasienter født mellom 1977 til og 2002. Over 1,6 millioner mennesker ble inkludert. Materialet bestod av nesten 2 millioner personår. Funnene ble også relatert til epilepsidiagnoser blant førstegrads slektninger.

Resultater: I perioden hadde 78572 av de inkluderte minst ett hodetraume, mens 17470 utviklet epilepsi.

- For lett hodeskade og kraniefraktur var den relative risikoen mer enn doblet (RR 2,2)
- For alvorlig hodeskade var den 7-doblet (RR 7.4)
- Det var vedvarende økt risiko for å utvikle epilepsi opp til over 10 år etter skaden, mindre for lett hodeskade enn for alvorlig
- Ved epilepsi i nær familie var risikoen 5-doblet etter lett og 10-doblet etter alvorlig hodeskade.

Konklusjon: Hodeskader kan være årsak til epilepsi mange år etter traumet; lette hodeskader gir også en signifikant økt risiko.

Egne kommentarer: Her har våre kolleger fra Århus utført en stor og viktig klinisk epidemiologisk studie. De danske diagnoseregistrene synes å være et godt utgangspunkt for denne type undersøkelse, og man kan gratulere Danmark for at slike data er tilgjengelige for forskning. Det er imidlertid klart at registerdata av denne type har sine begrensninger. Bortsett fra diagnoser mangler kliniske variabler helt. Likevel kommer denne artikkelen sannsynligvis til å bli en nøkkelreferanse når det gjelder hodetraumer og epilepsi. Den er av stor betydning i juridisk og forsikringsteknisk sammenheng. Det slås fast at selv klinisk ukomplisert commotio cerebri øker risikoen for utvikling av epilepsi, og i motsetning til tidligere studier (Annegers et al. 1998) viser den at risikoen fortsetter ut over 10 år etter en hodeskade. Studien understreker at etiologien ofte er multifaktoriell og at genetiske faktorer også spiller en rolle. Tidligere hodeskade synes selv etter mange år å kunne være en av faktorene.

Eylert Brodtkorb